

NVE – Konsesjons- og tilsynsavdelingen
V/ Dag Kjellevold
Pb. 5091 Majorstua
0301 Oslo

06.06.2013

Høringsutsagn for Kasseelva kraftverk i Vanylven kommune i Møre og Romsdal fylke

Bakgrunn

Vi viser til brev der dere ber om Småkrafts kommentarer på mottatte høringsutsagn vedrørende konsesjonssøknaden for Kasseelva kraftverk i Vanylven kommune i Møre og Romsdal fylke. Kasseelva skal behandles sammen med 5 andre søknader. Noen av uttalelsene som er kommet inn gjelder samlet for alle søknadene. Småkraft gir her svar på uttalelsene som gjelder generelt for alle søknadene samt for Kasseelva kraftverk.

Følgende interessenter har gitt sitt høringsutsagn i saken:

- Tussa Nett AS
- Istad Nett AS
- Vanylven kommune
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal
- Møre og Romsdal fylkeskommune
- Naturvernforbundet i Møre og Romsdal
- Ålesund og Sunnmøre Turistforening
- Direktoratet for mineralforvaltning
- Karin Hellebust og Sigvald Aasen

Tussa Nett AS:

Brandefjellet, Helgås, Kasseelva, Sjørdalselva og Tenneelva kraftverk vil mate inn i Tussa Nett sitt 22 kV nettet enten under Åmela eller Åheim transformatorstasjon, avhengig av nettdeling og kor mange av dei planlagde kraftverka som blir realisert. Ut frå begge desse transformatorstasjonane går det 66 kV linjer vidare til SFE Nett sitt regionalnett i Sogn og Fjordane og vidare mot sentralnettet i Leivdal/Åskåra.

I Vanylven er det mange planar om bygging av nye kraftverk i tillegg til dei som har søkt konsesjon.

Utrekningar med dagens produksjon og all planlagd produksjon viser at det ikkje er kapasitet i dagens distribusjons- og regionalnett til ta i mot all ny småkraftproduksjon. Dersom alle planlagde småkraftverk blir bygd ut, vil det bli nødvendig med omfattande nettforsterkningar.

I regionalnettet må ein auke kapasiteten i 66 kV linjene ut frå Åmela/Åheim til Eid eller til Bryggja for å få nok kapasitet til alle nye planlagde småkraftverk.

Kasseelva:

Kasseelva kraftverk vil produsere effekt mot Åheim transformatorstasjon. Det vil ikkje vere behov for nettforsterkningar i distribusjonsnettet ved innmating av effekt frå Kasseelva kraftverk. I regionalnettet vil det vere behov for å skifte ut transformatoren i Åheim og oppgradere 66 kV nettet

ut frå Åheim mot enten Åmela/Eid eller Bryggja. I staden for å oppgradere 66 kV nettet kan ei løysing vere å bygge om samleskinna i Åmela som nemnd tidlegare i brevet.

Det er viktig for Tussa Nett AS at alle kraftverka blir handsama samtidig. Da veit vi om lag kor mykje effekt som skal matast inn i nettet slik at nødvendige nettførsterkningar blir tilstrekkeleg dimensjonert, men samtidig ikkje overdimensjonert.

Småkraft AS sine kommentarer:

Småkraft er kjent med nettsituasjonen i området. Dersom det blir gitt konsesjon til Kasseelva vil vi ta kontakt med nettselskapet for å se på detaljer vedrørende tilknytning. Vi er innstilt på å betale nødvendig anleggsbidrag for å få koblet Kasseelva kraftverk på nettet.

Istad Nett AS:

De konsesjonssøkte kraftverkene vil, etter at prosjektet med ny 420 kV ledningen Ørskog – Fardal er fullført, påvirke overføringsbehovet i en liten del av regionalnettet til Tussa Nett, samt regionalnettet til Sogn og Fjordane Energiverk. Vi har hatt dialog med nevnte regionaleiere, og det er sendt en felles høringsuttalelse i form av brev fra Tussa Nett datert 20.03.2013 med et vedleggsnotat fra Sogn og Fjordane Energiverk. Brevet behandler også nettkapasiteten i distribusjonsnettet. Vi stiller oss bak dette brevet, og har ikke noe å tilføye.

Småkraft AS sine kommentarer:

Se svar til Tussa Nett AS

Vanylven kommune:

Ref. mail fra Sigurd Rovde i Vanylven kommune. Saken blir behandlet politisk i Driftsutvalet 04.06.13.

Småkraft AS sine kommentarer:

Vi avventer kommentarer til oversendelse av uttalelse fra kommunen er kommet fra NVE.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal:

Vanylven kommune.

Fråsegn til søknad om bygging av 6 småkraftverk. Brandefjellet, Tennelva, Helgåa, Sjørdalselva, Kasselva, og Høgelida kraftverk:

Generelt:

Fylkesmannen er i utgangspunktet positiv til å vurdere prosjekta samla, men har kommentarer til NVEs praksis om behandling i «pakker»

Kasseelva:

Biologisk mangfald

I vurderinga om vegetasjonen er det konkludert med at det ikkje er naturtypar i området som er spesielt viktige for det biologiske mangfaldet.

Vi har ikkje merknader til registreringsarbeidet. Det er konkludert med at dei fleste artane er vanlege, men generelt er lav- og mosefloraen artsrik. Unntaket er først og fremst det interessante funnet av raudlistearten flatsaltlav. Dette er ein art som i strekt grad er knytt til fossesprutsonar og fuktige berg. Etter rapporten kan verknaden for arten etter ei eventuell utbygging i vassdraget vere usikker. Det er positivt at det er utgreidd to alternativ. Ved alternativ B vil inntaket kome nedstrøms området der den sjeldne flatsaltlaven veks.

Ved alternativ A bør det med bakgrunn i prinsippa i §§ 8-12 i naturmangfaldlova arbeidast

vidare med konsekvensane for denne arten før det eventuelt blir gjeve løyve til utbygging. Ved val av alternativ B meiner vi at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til at det kan gjerast eit vedtak i saka utan fleire utgreiingar.

Fisk

Anadrom fisk på gytevandring kan i dag vandre til Rustafossen, om lag 2,7 km nedstrøms omsøkte kraftstasjon i Kasseelva-prosjektet. Vi er ikkje kjent med det nye stoppunkt for vandrane laks og sjøaure ovanfor Rustadfossen og om lokalisering og drift av omsøkte Kasseelva-kraftstasjon kan kome i konflikt med framtidige anadrome strekningar. Vi veljer likevel å setje fokus på det ovannemnde og trekke fram dei moglegheiter som finst med å utvikle bestandane i dette vassdraget. Ved ei eventuell utbygging må det derfor sikrast tilstrekkeleg heilårleg minstevassføring.

Landskap/INON/friluftsliv

Fjellområdet mellom Almklovdalen og Nordfjord har framleis eit visst omfang av inngrepsfri natur. Presset på desse områda er stort, og tidlegare veg- og kraftutbyggingar har alt redusert INON arealet vesentleg. Ein ytterlegare reduksjon med 1,8 km² er klart uheldig. Inngrepsfrie restområde i kommunar med lite INON-område skal verdsetjast til svært viktig. Vanylven har få INON-område att.

Konklusjon:

Fylkesmannen vi rå til at den alternative utbyggingsløyisinga for Kasselva kraftverk blir valt. Dette ut frå både landskapsmessige tilhøve, mindre reduksjon av inngrepsfrie naturområde og færre konsekvensar for det biologiske mangfaldet. Dersom ein likevel vel å gå vidare med alternativ A føreset vi at ein kjem med ei nærare utgreiing av konsekvensane for den sjeldne flatsaltlaven.

Småkraft AS sine kommentarer:

Forhold vedrørende behandlingspraksis er valg gjort av NVE og vil ikke bli kommentert videre.

Sweco som har utarbeidet søknad og miljørapport har på bakgrunn av sin kjennskap til verdiene i elven foreslått en minstevannføring på 2 x Q95 om sommeren. Fagutreder mener dette skal minimisere konsekvensene for arten flatsaltlav. Det anbefales å slippe all mvf om sommeren i vekstperioden heller enn å fordele den over året. Det er flere bekker som kommer inn i Kasselva nedstrøms inntak som vil bidra med vann i elven vinterstid.

Når det gjelder anadrom strekning forholder vi oss til vandringshinder som ligger 2,7 km nedstrøms kraftstasjon (Rustadfossen). På bakgrunn av dette er det ikke foreslått omløpsventil.

Møre og Romsdal fylkeskommune:

Møre og Romsdal fylkeskommune har ut fra sine ansvarsområde følgende merknader:

Kasselva, Vanylven k.

Dei fleste kulturminne inngår ikkje i våre kulturminneregister og kjem såleis ikkje fram ved førespurnadar. Konsekvensutgreinga har imidlertid klart å framvise at her er kulturminne så som gamal ferdselsveg mellom Duestøylen og Stårheim, løypestrengar og sefrakobjekt (ma direkte berørt kvernhus på Hellebust der stasjonen er tenkt plassert og at vannveg berører utløe og Kassens gamle kvernhus). Stasjonen må flyttast lenger unna her. Vassveg må stikkast godt utanom utløe og Kassnes gamle kvernhus. Ferdselsvegen kan kryssast på enkelt punkt om naudsynt, men då slik at ein ikkje skaper hinder i forhold til bruk av ferdslevegen. Det bør gjennomførast ei utgreiing som konkret plottar objekta i forhold til tiltak på kart av god målestokk og

med godt biletmaterial – der ein syner korleis ein unngår/reduserer konflikt. Det vert nemnt moglege dyregraver, men det går ikkje fram av søknad om desse kjem i tiltaksområdet. Dyregraver ligg normalt sett høgare oppe, men er svært sjeldsynte i desse områda. Opplysninga tilseier eit avklaringsbehov. Dyregraver kan vere automatisk freda kulturminne og avklaringskrav er såleis heimla i kulturminnelova § 9 og 10.

Kraftforsyning, verdiskaping og næringsutvikling

Utbyggingane vil gi auka verdiskaping og gi grunnlag for næringsutvikling og busetnad i distriktkommunar. Inntekt frå kraftsal kan for enkelte grunneigarar bety mykje for vidare næringsverksemd knytt til gardsbruk eller anna verksemd, og kan gi gode ringverknader til lokalsamfunnet.

Vassregionmyndigheit - (VRM)

Møre og Romsdal fylkeskommune som vassregionmynde har følgjande samla innspel til utbygging av seks småkraftverk i Vanylven og Vågsøy kommune:

- Vassdrag som skal byggast ut, må ha tilstrekkelege naturfaglege undersøkingar slik at dei kan bli klassifisert etter vassforskrifta sine krav. Berre på den måten kan ein vurdere om ein oppfyller krava i vassforskrifta § 12.
- Saksbehandlinga av søknadene må samordnast med tiltaksanalysearbeidet i Søre Sunnmøre vassområde.
- Ein ber om at det blir retta særskilt fokus på dei anadrome elvestrekningane, slik at kraftutbygginga ikkje er til hinder for vandring, reproduksjon og levesett for laks og sjøaure. Ein må her også sjå på sumverknad av eventuell påverknad/reduksjon av laks- og aurebestanden i området.

Planfagleg merknad

Kommuneplanarbeidet har i stor grad fokusert på reiseliv, og det ligg inne framlegg til store areal avsett til fritidsbustader både på fjell og langs sjøen. Det er viktig at utbygging av småkraftverk vert drøfta i høve denne reiselivssatsinga, slik at ein ivaretek dei sentrale landskapskvalitetane i kommunen. Estetisk utforming av anlegga vil vere sentralt, og særskild det å unngå store synlege sår i landskapet. Når det gjeld sjølve bygnadane som skal oppførast bør det også leggjast stor vekt på utforming og plassering av desse i høve landskap og eventuell tilgrensande busetnad.

Småkraft AS sine kommentarer:

Eksakt plassering på inntak, rørgate og stasjon vil bli gjort ved detaljprosjektering. Kulturminner vil være ledende for hvor de enkelte inngrep blir plassert. Detaljplaner vil bli forevist kulturmyndigheter for vurdering før de blir sendt til NVE for godkjenning. Ved etablering av inntak, rørgate og anleggsvei, vil Småkraft legge til rette for at kulturminnelova § 8 blir tatt hensyn til.

Konsesjonssøknaden er utarbeidet etter de krav som er satt av NVE. Prosessen er grundig med sterk medvirkning fra berørte parter. Utredningsgrunnlaget skal være et godt grunnlag for å avgjøre konsesjonsspørsmålet etter gjeldende lovverk. Dersom NVE krever ytterligere utredninger vil disse bli utarbeidet.

Forhold til VRM blir ivaretatt som en del av konsesjonsbehandlingen.

Estetikk og tilpasning til terreng er forhold Småkraft tar hensyn til i alle våre prosjekt.

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal:

Naturvernforbundet har kommentert 7 generelle punkt som gjelder NVEs behandlingssystem mer enn det enkelte prosjekt. For utdyping av de enkelte punkt vises det til uttalen.

I høringsbrevet vert vi bedne om å uttale oss både om pakken, og om dei einskilde vassdraga. Vi vert og utfordra til å vektlegge dei tema som etter vårt syn er mangelfullt belyst i søknaden.

1. behandling pakker.
2. vurdering av samla belastning.
3. biologisk mangfald.
4. kunnskapsgrunnlaget.
5. referansene til Vassdirektivet.
6. oppfølging av konsesjonsvilkår.
7. tekniske alternativ

Desse sju fokusområder er bakteppe og grunngeving for vurderingene våre av konsesjonssøknadane i Vanylvenpakken.

Kasseelva kraftverk:

Naturen i Almklov dalen er sterkt prega av jordbruk, i nedre delar også eit stort olivinbrot.

Området sør for Kassen er eit av dei største inngrepsfrie landskapa i området. Merka turstiar går ut frå Kassen, Duestøylen og Almklovsetra. Flora og fauna knytt til vassdrag og gammal lauvskog er viktige element for opplevingsverdien av landskapet.

Derfor er det svært positivt at eit alternativ B er utgreidd og omsøkt.

I omsøkt alternativ A ser vi det er problem knytt til:

- Bortfallet av INON-areal.
- Den game lauvskogen sitt potensiale for mellom anna hakkespetthabitat.
- Flatsaltlav-lokaliteten.
- Den eksponerte fossen.
- Kunnskapsmangel knytt til samanhengen mellom olivingrunn og biologisk mangfald.
- Fossefall.
- Lokaliteten av fuktkrevjande lav og moseartar.
- Vegtraseane oppover i lauvskogen mot inntak nord.

Småkraft AS sine kommentarer:

Se kommentarer ovenfor til Fylkesmannen og fylkeskommunen.

Ålesund og Sunnmøre Turistforening:

Ålesund og Sunnmøre Turistforening ønskjer i høyringssaka for byggjing av småkraftverk i Vanylven kommune Møre og Romsdal, å støtte Naturvernforbundet si faglege vurdering. Vi ser at viktige område for natur og friluftsliv vil bli råka ved utbyggjing. Den Norske Turistforening har som målsetting å bedre folks turtilbod i nærområdet, men ser at det stadig oftare blir inngrep i dei områda som folk allereie nyttar.

Småkraft AS sine kommentarer:

Se kommentarer ovenfor til Fylkesmannen og fylkeskommunen.

Direktoratet for mineralforvaltning:

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) viser til saka over, motteke 01.03.2013.

DMF kan ikkje sjå at dei ovanfor nemnde tiltaka vil kome i konflikt med viktige, kjende mineralske førekomstar. Vi har følgeleg ikkje merknader til saka.

Småkraft AS sine kommentarer:

Vi registrerer at DMF ikke har merknader til saken.

Karin Hellebust og Sigvald Aasen:

Viset til søknad om løyve for Kasseelva Kraftverk.

Vi har ein skogteig i kloven, der inntaksdam alternativ A er planlagd. Vi vil ha fri tilgang til skogteigen, også ved eventuell utbygging av kraftverk. Det går også ein sti frå Kassen til Klovestøylen, denne har ein historisk samanheng med stølsdrifta som var på Klovestøylen på 1900-tallet. Stien er einaste framkomstveg til støyane på Kloven. Den vart også brukt til å frakte mjølk frå Klovestøylen og ned til gardane på Hellebust sør. Stien vert ennå brukt til turgåing og bærplukking, og blir brukt som snarveg til Dueeggja (Storevareggja).

Det er noko uklart om plasseringa til den eventuelle kraftstasjonen i forhold til grensa mot Hellebust, då dette ikkje kjem eksakt fram av noko kart.

Kvernhuset på Hellebust frå 1600-tallet ligger i tett nærleik av planlagd kraftstasjon. Det er intakt med alt som høyrer til eit kvernhus. Kvernhuset er mellom anna brukt i undervisninga ved Åheim Skule, der elevane får omvising.

Dersom det vert brot på planlagde demningar og rør, og i tillegg storflom, kan dette føre til store øydeleggingar på dyrka mark (både på Nord- og Sør-Hellebust). Ved ein vanleg haust- eller vårflaum står halvparten av den dyrka marka under vatn. Flaumen har til tider også gått over fylkesvegen, sjå vedlagde bilete.

Småkraft AS sine kommentarer:

Det vil bli brakt klarhet i de endelige grenseforhold for berørte eiendommer.

Adkomst til skogsteig vil ikke bli forringet ved en utbygging, aktuelle inngrep vil heller bedre adkomst i området.

Bygging av rørgate kan forringe urørtheten for turgåere. Småkraft AS vil tilbake føre terreng/tilrettelegge slik at ferdsel blir opprettholdt.

Småkraft AS ser positivt på den undervisning som skjer i området i dag så vi ønsker å tilby tilsvarende for kraftverket som kan vise nyere utnyttelse av vannkraften.

Det vil ikke bli bygget store dammer i prosjektet. Fare for flom vil ikke bli vesentlig endret etter en eventuell utbygging.

Småkrafts konklusjon:

Vi mener at fordelene ved en utbygging av Kasseelva kraftverk er større enn ulempene.

Europa og Norge trenger mer fornybar energi! For å realisere en småkraftutbygging, er den avhengig av at de som innehar rettighetene til ressursene griper fatt i muligheten og iverksetter utbygging.

Småkraft har etter 34 ferdig bygde kraftverk fått god erfaring med å rydde, revegetere anleggsområder. Vi har fått positive tilbakemelding på utført arbeid og vi har fått byggeskikkspris på Oftedal i Sirdal kommune. Vi ber derfor NVE vektlegg de positive virkningene prosjektet vil medføre i den videre behandlingsprosessen.

Vennlig hilsen

Martin Vangdal
Prosjektleder konsesjon

Kari Seim
Prosjektkoordinator

